

Bijlage E: Regionale, landelijke en Europese initiatieven

Regionale initiatieven

Regionale en lokale samenwerkingsverbanden tussen bedrijfsleven, zorgpartijen en overheden (zoals de innovatieregio's) ontpoppen zich meer en meer tot ecosystemen voor zorgverbetering. Lokaal en regionaal kennen we onder meer de volgende organisaties en samenwerkingen:

- Slimmer Leven 2020, een coöperatie van zorginstellingen, bedrijven, Kennisinstellingen en gemeenten in de regio Eindhoven (verbonden met Brainport. Deze coöperatie heeft o.a. de ambitie om de doelen van de eHealthbrief aan te scherpen (sneller en meer).
- Economic Board Amsterdam stimuleert innovatie en samenwerking tussen bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheid met als doel duurzame economische groei in de metropoolregio Amsterdam. Ze kennen een breed en divers samengesteld portfolio aan initiatieven, waaronder de innovaties in de zorg, met een sterke focus op preventie.
- Economic Board Utrecht stimuleert innovatie en samenwerking tussen bedrijven, kennisinstellingen en overheden. Gezondheid is één van de vijf speerpunten. Naast een breed portfolio in de Life Sciences is een speerpunt 'Zelfmanagement in de zorg'. De ambitie is om Utrecht de modelregio te laten worden op het gebied van zelfmanagement.
- Zorg Innovatie Forum is een netwerk in Groningen van zevenentwintig zorgaanbieders, verzekeraars, instellingen uit het sociale domein, woningbouwcorporaties, kennisinstellingen en gemeenten. Het doel van dit forum is de zorgvernieuwing in het Noorden van het land te ondersteunen. Het ondersteunen van burgerinitiatieven is één van hun speerpunten.
- Health Valley is een netwerk van 220 partners in oostelijk midden Nederland (Overijssel, Gelderland en Noord-Brabant) met als doel bedrijvigheid ten dienste van de gezondheidszorg te bevorderen. Het netwerk kent een breed portfolio aan innovaties en veel nieuwe bedrijven met veelbelovende zorgproducten en -diensten.
- Medical Delta is een samenwerkingsverband van de 3 universitaire centra in Zuid-Holland en gemeenten met het doel het op zorg georiënteerde MKB in Zuid-Holland (ca 450 bedrijven) te ondersteunen met nieuwe activiteiten. Ze hebben een breed portfolio aan thema's en kennen inmiddels samenwerking met 35 businesspartners.
- Zuid-Limburg kent een sterke coalitie van zorginstellingen, kennisinstellingen, bedrijven en gemeenten, die met elkaar Triple Aim gerichte zorgvernieuwingen nastreven (betere gezondheid, betere zorg en lagere kosten).
- Het Health Innovation Park in de regio Zwolle is een coöperatieve vereniging van partners in de zorg, dat innovaties in de zorg een podium en platform wil geven, waardoor kansrijke innovatieve initiatieven een stap verder worden gebracht.

Dit is geen limitatieve, maar een groeiende lijst is. Bovenstaande initiatieven zijn 'bottom up' ontstaan. Hiernaast zijn er bovenregionale organisaties (zoals Vita Valley) die vergelijkbare doelstellingen en werkwijzen kennen. Ook diverse gemeenten zijn actief in het kader van de agenda stad en de digitale steden agenda.

Landelijke ondersteuning en initiatieven

Door vanuit de overheid bijeenkomsten te organiseren kunnen leerervaringen en succesvolle regionale initiatieven worden gedeeld, hetgeen bijdraagt aan de gewenste opschaling en implementatie. We doen een beroep op zorgaanbieders om goede voorbeelden over te durven nemen en samen op te trekken, in plaats overal zelf het wiel uit te vinden. Landelijke lopen er op het gebied van kennisdeling en ondersteuning de volgende trajecten:

- De topsector Life Sciences & Health: om de samenwerking tussen innovatoren in de zorgsector en de creatieve sector te stimuleren, heeft de topsector Life Sciences & Health samen met de topsector Creatieve Industrie het programma 'Create Health' opgezet. Dit programma stimuleert de doorontwikkeling van eHealth-toepassingen ter ondersteuning van zelfstandig wonen voor mensen met beginnende dementie. De rol van de creatieve industrie wordt steeds belangrijker voor de succes van eHealth toepassingen. Een product met betere vormgeving en gebruiksgemak maakt het immers veel aantrekkelijker om te gebruiken. Uitgangspunt van het

Create Health programma is, dat de betrokkenheid van eindgebruikers in het gehele ontwikkelingstraject een belangrijke factor is voor succesvolle implementatie en opschaling.

- Doorbraakproject ICT in de zorg: hierbij ligt de focus op implementatie en opschaling van ICT ten behoeve van zelfredzaamheid van ouderen thuis. Doel van het doorbraakproject is om grootschalige toepassing van technologie thuis mogelijk te maken en te onderzoeken welke randvoorwaarden hiervoor nodig zijn. Vanuit het doorbraakproject worden regio's ondersteund bij de implementatie door het leveren van kennis, het verbinden van partijen en indien noodzakelijk het wegnemen van hinderlijke regelgeving.
- Zorg voor Innoveren. Dit is een initiatief waarin Zorginstituut Nederland, de Nederlandse Zorgautoriteit, het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en ZonMw hun krachten bundelen. Het faciliteert zorgvernieuwers om het innovatieproces van idee tot toepassing zelfstandig en snel te doorlopen. Voorlichting over bekostigingsmogelijkheden en een helpdesk is ingericht op www.ehealthfinanciering.nl.
- In voor Zorg: Het programma *In voor zorg!* helpt zorgorganisaties, die zich richten op langdurende zorg, bij het in richten van werkprocessen in een veranderende omgeving. *In voor zorg!* is een initiatief van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en Vilans, kenniscentrum langdurende zorg. Een mooi voorbeeld van het versterken van de bewustwording onder zorgprofessionals over de toegevoegde waarde van eHealth is de 'Day in the life' oefening van In voor Zorg en Pluryn. Medewerkers kunnen zich daarmee een concreet beeld vormen van de voordelen van eHealth. www.invoorzorg.nl/ivz/tool-Day-in-the-life.html

Europese initiatieven

Hoewel Nederland op het gebied van eHealth internationaal een voorloperspositie inneemt, vindt veel innovatie plaats in het buitenland. In verschillende projecten wordt gebruik gemaakt van de kennis en ervaring uit andere landen.

- In het European Innovation Partnership on Active and Healthy Ageing zijn vijf Nederlandse innovatieregio's actief die samen met andere regio's in Europa kennis delen over innovatie in ondersteuning en zorg. Deze vijf zijn benoemd tot 'Reference site' van het programma European Innovation Partnership on Active and Healthy Aging (EIP AHA) van de Europese Commissie. Een Reference site voorziet het Europese programma EIP AHA van goede praktijkvoorbeelden in ondersteuning op het gebied van actief en gezond ouder worden. Door kennis uit te wisselen, kunnen deze praktijkvoorbeelden in de toekomst mogelijk ook worden toegepast in andere Europese regio's. Het EIP AHA brengt daarom meer dan vijftig regio's, technologiebedrijven en zorgaanbieders samen om oplossingen te bedenken voor deze maatschappelijke uitdaging. De volgende vijf regio's zijn reference sites:
 - Province of South Holland: Medical Delta
 - Nijmegen: Health Valley
 - Northern Netherlands Provinces Alliance (Samenwerkingsverband Noord-Nederland)
 - Province of Noord-Brabant: Coöperatie Slimmer Leven 2020 U.A.
 - Region Twente: Municipality of Enschede<http://ec.europa.eu/research/innovation-union>
- AAL-Nederland maakt deel uit van het Europese AAL Joint Programme, een gecoördineerde aanpak van ca. 20 landen en de EU op het gebied van Active & Assisted Living. Door een bundeling van expertise en middelen stimuleert het tevens de economische ontwikkeling in Europa op het gebied van innovatieve technologie voor ouderen, met name het MKB. Active en Assisted Living stimuleert dat gebruiksvriendelijke slimme ICT/technologische oplossingen (producten/diensten/ systemen) op de markt beschikbaar komen. Het gaat om oplossingen die ouderen helpen langer zelfstandig een goed leven te leiden en regie te voeren met hulp hun eigen omgeving; oplossingen die (nog) niet vanuit de private markt ontstaan. Betrokkenheid van en co-creatie met gebruikers en betalers, ICT-ondersteuning van sociale innovatie en business innovatie zijn cruciaal. Verschillende instrumenten (calls, support actions, prizes etc.) worden ingezet. <http://www.aal-europe.eu>